

Miljöavdelningen, Koncernkontoret

Västra Götalandsregionen

2018-04-05

Uppföljning målområde kemikalier 2017

Mål i miljöplan 2017-2020	Utfall 2016	Utfall 2017	Trend
Samtliga prioriterade produktområden bidrar till en giftfri miljö	-	2 av 7	

Sammanfattning

En mängd ämnen ingår i de varor och kemiska produkter som Västra Götalandsregionen använder. Vissa ämnen kan påverka miljö och hälsa negativt, enskilt eller i kombination. Utbyte av miljö- och hälsofarliga ämnen är därför av stor betydelse för att kunna bedriva en mer hälsofrämjande hälso- och sjukvård.

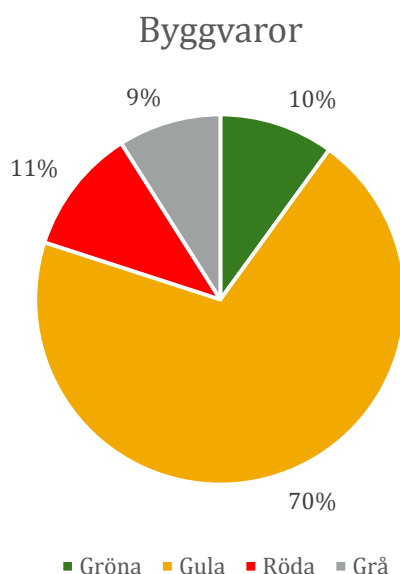
Under 2017 har samtliga prioriterade områden haft en positiv utveckling med undantag för kemiska produkter. 2017 bedöms två av sju prioriterade områden bidra till en giftfri miljö: Textilier samt lek- och pedagogiskt material.

Byggvaror

Målet för området byggvaror är att vid ny/ombyggnation öka andelen byggvaror som är godkända och bedömda som ”rekommenderas” eller ”accepteras” enligt Byggvarubedömningens kriterier. Målet följs upp genom nyckeltalet:

Sammanlagd fördelning i % av byggvaror (st.) från projekt med budget över 10 MSEK och som avslutats under året.

2017 så var andelen gröna (rekommenderas) produkter 10%, gula (accepteras) 70%, röda (undviks) 11% och grå (ej bedömda) 9%.

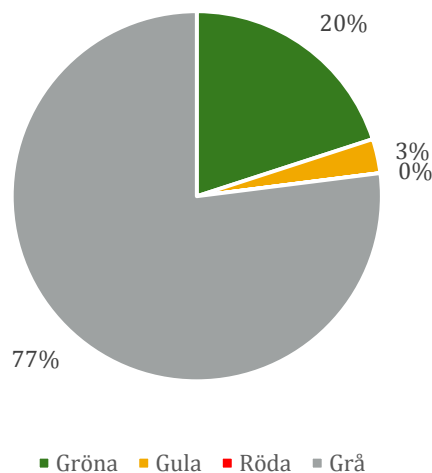
Under 2017 avslutades 6 projekt med en budget över 10 miljoner. Fyra av dessa projekt finns registrerade och varor finns inlagda i projekten både under projektering och byggnation. EL, VVS, Styr och fast inredning är ej medräknade i statistiken

Förbrukningsprodukter

Målet för området förbrukningsprodukter är att öka andelen förbrukningsprodukter med säkerställt höga kemikaliekraV. Målet följs upp genom nyckeltalet: Sammanlagd fördelning i % av artiklar från prioriterade avtal klassade som gröna, gula, röda respektive grå (st, total beställd kvantitet).

2017 så var andelen gröna (rekommenderas) produkter 20%, gula (accepteras) 3%, röda (undviks) 0% och grå (ej bedömda) 77%.

Förbrukningsprodukter

Den sammanlagd omsättningen (data från Cognos, Sesam) för de avtal som följs upp var 2017 737,6 MSEK. Andelen förbrukningsprodukter klassade som gröna har ökat 2017 jämfört med 2016, i stor del beroende på en ökad andel Svanenmärkingar bland högvolymsprodukterna.

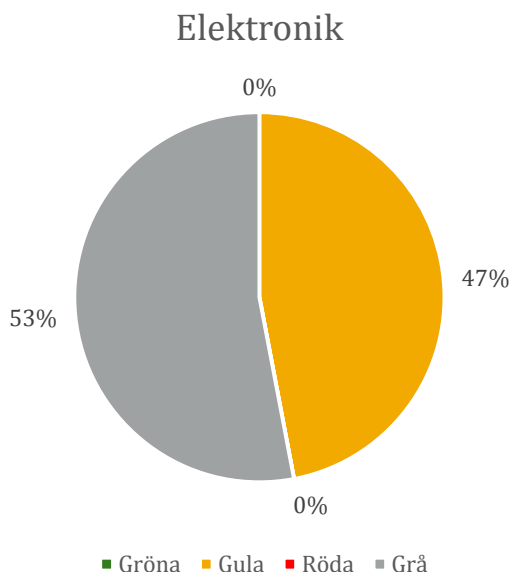
I upphandling om diatermi och injektion/infusion ställdes krav på att inga kandidatämnen fick förekomma i offererade produkter vilket innebär att samtliga produkter i dessa avtal klassa som gula.

I upphandlingen Injektion och infusion med avtalsstart i mitten av 2016 byttes cirka 120 mil PVC-slang ut mot bättre alternativ.

Elektronik

Målet för området elektronik är att öka andelen elektriska och elektroniska produkter med säkerställt höga kemikaliekraV. Målet fölJ upp genom nyckeltalet: Fördelning i % (total vikt i kg) av utvald elektronik klassade som gröna, gula, röda respektive grå.

2017 så var andelen gröna (rekommenderas) produkter 0%, gula (accepteras) 47%, röda (undviks) 0% och grå (ej bedömda) 53%.

Den sammanlagd vikt för den levererade elektronik som följs upp var 2017 329 ton. Andelen elektronik klassad som gul har minskat något sedan 2016 beroende på att mängden elektronik som köpts in ökat. Gula produkter utgörs av datorer, skrivare och skärmar.

Inom detta produktområde finns i dagsläget inga produkter som uppfyller kriterierna för grönklassning. I VGRs riktlinjer är det endast EU-blommans krav gällande datorer som skulle kunna ge grön klassning. Förbättringar kan åstadkommas dels genom kravställande i kommande upphandlingar av IT arbetsplats, vitvaror och skrivare/MFP men också genom framtagande av vägledande material för planering och beställning av elektronik. En ny miljömärkning har tillkommit under 2017 för mobiltelefoner (Ecologo).

Inredning

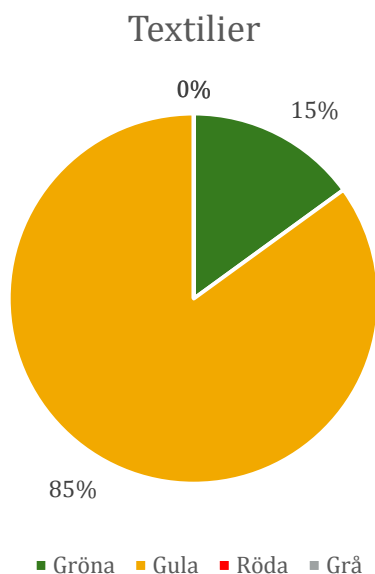
Målet för området inredning är att öka andelen inredning med säkerställt höga kemikaliekraV. Avropen från Gröna listan för kontorsmöbler är 100 % och för miljömöbler (till exempel stolar, pallar, bänkar, fåtöljer, soffor) minst 40 % av den totala inköpsvolymen i kronor. Målet följer upp genom nyckeltalet: Andel av total inköpsvolym för miljömöbler resp. kontorsmöbler som utgörs av Gröna Listan.

Under 2017 utgjordes 33% av den totala inköpsvolymen av miljömöbler av möbler från Gröna Listan. På grund av bristande statistik från leverantörer av kontorsmöbler har ingen beräkning av kontorsmöbler kunnat genomföras ännu. 2016 var andelen kontorsmöbler från Gröna Listan 81%.

Textilier

Målet för området textilier är att öka andelen textilier med säkerställt höga kemikaliekraav. Målet följer upp genom nyckeltalet: Fördelning i % av vikt i kg för produkter inom tvätteriet i Alingsås aktuella sortiment klassade som gröna, gula, röda respektive grå.

2017 så var andelen gröna (rekommenderas) produkter 15%, gula (accepteras) 85%, röda (undviks) 0% och grå (ej bedömda) 0%.

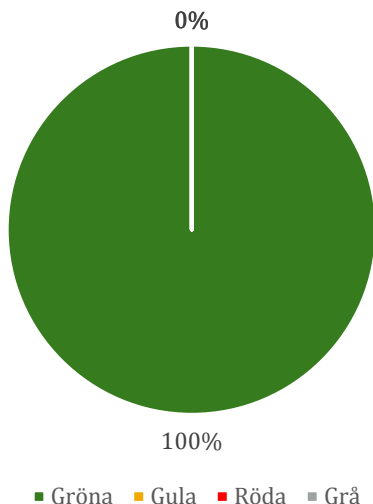
Den sammanlagda vikten för textilstocken hos Alingsås Tvätteri 2017 var 802 ton. Andelen textilier klassade som gröna har ökat något 2017 jämfört med 2016. Förbättringsmöjligheter finns i kartläggande arbete och sammanställning av tredjepartscertifikat från leverantörer.

Lek och pedagogisk material

Målet för området lek och pedagogiskt material är att öka andelen lek/pedagogiskt material med säkerställt höga kemikaliekraav. Målet följer upp genom nyckeltalet: Fördelning i % av antal avropade artiklar inom avtals Sortiment för leksaker klassade som gröna, gula, röda respektive grå.

2017 så var andelen gröna (rekommenderas) produkter 100%, gula (accepteras) 0%, röda (undviks) 0% och grå (ej bedömda) 0%.

Lek och pedagogiskt material

Andelen lek/pedagogiskt material klassade som gröna är 100% för 2017 beroende på att VGR anslöt sig till SKLs avtal under 2016 i vilket upphandlingsmyndighetens krav uppfylls för samtliga produkter i Marknadsplatsen.

Som stöd för verksamheterna finns också vägledningsmaterial för att rensa ut leksaker som klassas som röda.

Kemiska produkter och enskilda kemikalier

Målet för området kemiska produkter och enskilda kemikalier är att minska användningen av kemiska produkter och enskilda kemikalier som innehåller eller utgörs av miljö- och hälsofarliga ämnen, i andra hand minska exponeringen. Målet följer upp genom nyckeltalet: Antal produkter som innehåller eller utgörs av ämnen upptagna på Chemsec SIN list (st.) Som referensvärde anges det totala antalet (st.) registrerade produkter (ID) i kemikaliehanteringssystemet Klara.

2017 var antal produkter av eller med SIN-ämnen 770 och antalet registrerade produkter i Klara 10300. Antalet produkter som utgörs av eller innehåller ämnen upptagna på Chemsec SIN list ökade med cirka 100st 2017 jämfört med 2016. Antalet Klara ID ökade med 1900.

Ökningen av produkter innehållandes SIN-ämnen var speciellt stor inom labbverksamheterna.

	2017	2016
Drift och underhåll (inkl. hantverk)	275	254
Labbar	321	274
Tandvård	75	48
Med. beh / Medtek	11	8
Bekämpningsmedel	5	4
Desinfektion	3	4
Kategorier	24	20
Klara ID	10300	8400

Inom SÄS har över 100 produkter, varav många utfasningsämnen, rensats ut från labbar och medicinsk tekniks verksamhet. Regionservice arbetar aktivt med utfasning och räknar med att kunna fasa ut moppkonserveringsmedlet bronopol helt under 2018. Västarvet har granskat sitt butikssortiment för att avlägsna produkter med kemikalieinnehåll som kan vara skadligt för barn.

Kemikaliesmarta rum

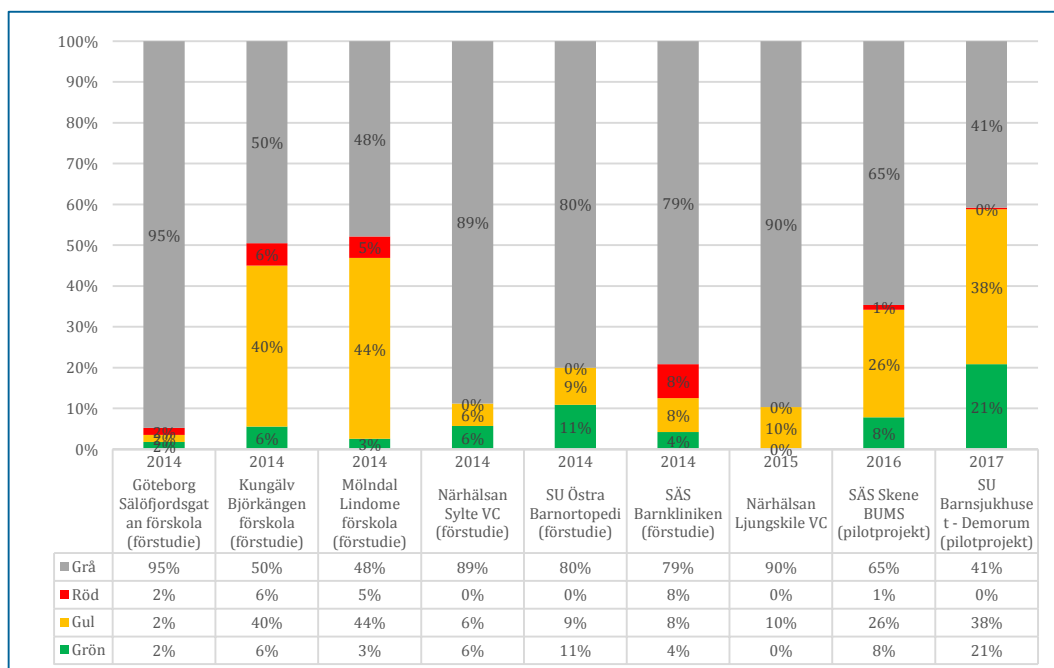
Kemikaliesmarta rum handlar om allt som sker från det att behov av en lokalförändring uppstår i VGRs egna verksamheter till dess att inflyttning sker i nya eller förändrade lokaler och som på ett eller annat sätt påverkar VGRs förmåga att leva upp till det nationella målet om en Giftfri miljö, tillsammans med att definiera sätt att mäta, redovisa och kommunicera resultat från enskilda lokalförändringar.

Syftet med konceptet är att stärka förutsättningar för VGR att nå beslutad målsättning att leva upp till det nationella målet om en Giftfri miljö och samtidigt öka samsynen med andra offentliga organisationer om vad som menas med kemikaliesmart/giftfritt.

Målet är att (i) Öka andelen produkter som har säkerställt höga kemikaliekraav i utvalda rum i ny/om/tillbyggnationsprojekt och/eller nyetableringar samt (ii) identifiera, kommunicera och stötta integrering av förbättringsmöjligheter i byggprocessen, inköpsprocessen, planering och beslut inför byggnation, planering och beställning av produkter i samband med byggnation.

Ambitionen är att jobba i riktning mot ett mer integrerat koncept för hållbara rum.

Under 2017 har konceptet Kemikaliesmarta rum fortsatt att testas och utvecklas genom pilotinsatser i samverkan med pågående ny- och ombyggnationsprojekt. Detta har skett vid tillbyggnationen av Drottning Silvias Barn- och ungdomssjukhus (TBS), närmare bestämt byggnation av det demorum som utgör modell för cirka 100 vårdrum i den färdiga byggnaden, vilket motsvarar en yta på totalt cirka 3000 m². Resultatet för demorummet på TBS var 21% gröna, 38% gula, under 1% röda och 41% grå. Resultatet tillsammans med en nulägesbeskrivning av konceptet presenterades i början av hösten i form av en lägesrapport.

Figur 1. Resultat från hittills analyserade objekt

Mer information

- Hittar du på intra.vgregion.se/uppfoljningmiljo eller www.vgregion.se/uppfoljningmiljo
- Har du frågor kring resultatet? Kontakta miljöstrateg Per Rosander, per.rosander@vgregion.se